

Martinniemen asukasilta 16.1.2019 klo 17-19 Martinniemen koululla – muistio

Asukasillan teemana oli huono-osaisuuden kasautumisesta johtuva asuinalueiden välinen eriarvoistuminen ja sen ilmentyminen Martinniemessä.

Aihe nousi julkisuudessa loppuvuodesta 2018 esille suomalaiskaupunkien asuinalueiden välistä eriarvoisuutta selvittäneen tutkimuksen kaupunginosia esiin nostavien tulosten johdosta: (https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files//tutkimuskatsauksia_2-2017.pdf).

Asukasiltaan osallistui noin 65 henkilöä. Puheenjohtajana toimi Ville Holopainen, jonka kutsumana paneelikeskusteluun osallistuivat: sosiologian professori Vesa Puuronen, sivistys- ja kulttuuripalvelujen aluepäällikkö Pirjo Koret ja kaupunginvaltuutettu, hyvinvointilautakunnan puheenjohtaja Pirjo Sirviö.

Asukasiltaan osallistujilta kerättiin kirjallisesti palautetta ja kehittämisehdotuksia Haukiputaan aluetta koskien teemoista: 1) nuoret, 2) asuinalueen merkitys hyvinvointiin ja 3) osallisuus ja vaikuttaminen. Palautetta jatkotyöstetään kuntalaislähtöisesti suunnitelman muotoon, mutta viedään myös tiedoksi kaupungin organisaation sisällä sekä päätöksentekijöille.

Professori Vesa Puuronen toi esille, että samantapaisia tuloksia on saatu saman tyyppisissä tutkimuksissa ennenkin: huono-osaisuus on kasautuva ilmiö, ja kasautuu nimenomaan ylisukupolvisesti. Tässä tutkimuksessa uutta on aluetasolle meneminen: tarkastellaan kaupunginosatasolla alueen vaikutusta hyvinvointiin. Poliitiikkatoimenpiteitä voisi tämän perusteella eriyttää kaupunkikohtaisia tuloksia tarkemmin.

Hyvinvointilautakunnan puheenjohtaja Pirjo Sirviö viittasi tutkimuksen saamaan julkisuuteen: tutkimustuloksia kauhisteltiin ennen kuin tutkimusta oli vielä edes nähty. Lopullinen tutkimusraportti julkaistaan alkuvuodesta tammi-helmikuussa.

Sirviön mukaan kaupunginhallituksessa on keskusteltu, miten tutkimustuloksiin reagoidaan. Kaupunginhallituksesta oltiin tutkijaan yhteydessä. Tutkija halusi korostaa, että ”postinumeroalueiden luokittelu väestörakenteen tekijöiden mukaisesti hyväosaisempiin ja huono-osaisempiin oli vain yksi välttämätön vaihe tässä kokonaisuudessa”. Tähän kuitenkin nimenomaan media tarttui. Oulussa näitä postinumeroalueita oli suurista kaupungeista eniten eli 11, Turussa 7, Vantaalla 1 ja Helsingissä muutamia.

Sirviön mukaan kaupunginjohtaja on pohtinut, että aiheesta pidettäisiin yleisölle avoin valtuustoseminaari, johon tutkija tulisi paikalle avaamaan tuloksia.

Mitä uutta tietoa tutkimuksesta on?

Pirjo Sirviö: ”Uutta on se, että saadaan aluekohtaista tietoa. Toinen uusi tieto oli, että ikäihmisten ja aikuisväestön osalta syrjäytymiseen tulisi kiinnittää enemmän huomiota. Painopisteet ovat enemmän olleet nuorisopuolelle.”

Sirviön mukaan politiikkasuositukset kannattaa huomioida. Kuntouttavalla työtoiminnalla ei olekaan sellaisia onnellisuusvaikutuksia kuin on luultu. Resursointi pitää olla riittävää: riittävästi opettajia ja riittävästi sosiaalityöntekijöitä. Lapsiperheiden toimeentulotuen asiakkuuksia tulisi muilla toimilla vähentää.

Sirviön mukaan politiikkasuositukset otetaan vakavasti.

Hyvinvointilautakunnassa ei ole varsinaisesti tätä tutkimusta muuta kuin sivuttu. Ilmiöt ovat kuitenkin olleet tiedossa. Vuosittain on käytössä hyvinvointikertomus ja laaja hyvinvointikertomus, jonka avulla päästään myös aluekohtaisia eroja tutkimaan. Näiden perusteella palveluja suunnitellaan.

Puheenjohtaja Ville Holopainen alusti kysymystä aluepäällikkö Pirjo Koretille suoralla lainauksella tutkimuksesta: ”Varhaiskasvatus ja peruskoulu ovat tärkeitä sosiaalipoliittisia välineitä alueellisen eriarvoisuuden seurausten heikentämisessä.”

Koret kertoi hänen vastuualueinaan olevan varhaiskasvatus, perusopetus ja nuorisopalvelut pohjoisella alueella. - Peruspalveluilla yritetään vastata perheiden tarpeisiin, nimenomaan hyvinvoinnin lisäämisen näkökulmasta. Noudatetaan linjauksia, joita poliittisessa päätöksenteossa tehdään. Laki taustalla tietysti, mutta mihin kunta tekee omia ratkaisuja, niin noudatamme niitä.

Pirjo Koret: - Tällä vuodesta 2017 voimassa olleella rakenteella ollaan yritetty lähteä pureutumaan juuri näihin alueellisiin eroihin ja niihin tarpeisiin mitä täällä alueella on. Kuntatoimijoina emme pysty läheskään kaikkea toimintaa täällä järjestämään, mutta täällä aktiiviset asukkaat, järjestöt, kolmannen sektorin toimijat, seurakunta – heitä on haastettu mukaan nyt tämän kahden vuoden aikana. Tutkimus ei tuo esille sitä, mitä Martinniemen asukkaat itse ajattelevat ja minkälainen vetovoimatekijä tämä alue on. Martinniemen alueen historia – jota kautta täällä hyvinkin on läheistä ja tiivistä yhteistyötä - ei tule tässä tutkimuksessa esille. Erilaisia palvelumuotoja on, ja voin tuoda esille mitä on lähdeytetty miettimään MartinRenkaan näkökulmasta: tiiviisti tehdään yhteistyötä hyvinvointikeskusten työntekijöiden kanssa. Meille on äärettömän tärkeää kaikki se faktatieto mitä täältä erilaisista tilaisuuksista nousee. Yksiköiden kokemukset, ja se tilannekuva mitä esimiehet tuovat. Sikunkin näkökulmasta käyttökelpoista tutkimustietoa siis. Tarkoitus on käydä esimiesten kanssa tämä läpi.

Alustusten jälkeen seurasi monipuolista keskustelua Martinniemen kehityksestä – menneestä ja tämän hetken tilanteesta. Paikallinen näkökulma uutisoituihin tutkimustuloksiin nousi vahvasti esille. Pirjo Sirviö tiivistä monen paikalla olijan tuntemuksen: asukkaat Martinniemessä itse kokevat onnellisuuden.

Vesa Puuronen muistutti, että tämä ei ole missään nimessä absoluuttinen totuus Martinniemestä. ”Onnettoman asuinalueen perusteella leimaamisesta saattaa joku loukkaantua, mutta tutkimuksen tekijät, Jani Eerola ja kumppanit, ovat kuitenkin käyttäneet sellaisia aineistoja, joilla he voivat jotain tästä asiasta osoittaa empiirisestikin, ja tässä on käytetty THL:n käyttämiä mittareita. Niillä pystytään vertailemaan eri alueita joidenkin muuttujien suhteen, joidenkin ihmisten näissä kyselyissä ilmaisemien muuttujien suhteen, jotka tutkijat on etukäteen määrittäneet. ” Sitä saa mitä mittaa: Puurosen mukaan mukaan menetelmänä voisi olla hyvä mieluummin mennä keskustelemaan ihmisten kanssa ja jutella syvällisemmin siitä, minkälaista heidän elämä on, mitä onnellisuuden ja onnettomuuden kenties osa-alueita elämässä on.

Osallistujista useat ihmettelivät, miten tutkimusaineisto on kerätty. Lehtitietojen mukaan martinniemeläisiä ei ole haastateltu, vaan on käytetty tilastomateriaalia. Onnellisuuspuhe kuulostaa kummalliselta: onko Martinniemi sen onnettomampi kuin muutkaan alueet?

Puuronen selvensi tutkijoiden käyttämää tutkimusaineistoa: aineisto koostuu alueellisista terveys- ja hyvinvointitutkimuksista vuosina 2012-2015 kerätystä aineistosta, ja sen lisäksi on kohorttiaineistoa, joka koskee 1980-1986 syntyneitä henkilöitä. Olennainen seikka nousi uudestaan yleisöistäkin esille, eli mitä on mitattu. Puurosen mukaan tällainen menetelmä kyselytutkimuksen ja onnellisuustutkimuksen menetelmänä ei ole erikoisen hyvä, vaan tutkimuksen pitäisi perustua haastatteluihin, joissa ihmiset voivat laajasti selostaa omaa tilannettansa ja siitä saisi kattavamman kuvan.

Liisa Takalo, Martinniemen kyläyhdistyksestä korosti, että Martinniemessä on erittäin hyvä asua ja täällä on hyvin onnellisia ihmisiä. ”Lähinnä kai tässä on tarkoitus, että mihin kaupungin pitää voimavaransa suunnata ja rahansa.” Ville Holopaisen mukaan yksi tarkoitus tämän tyyppisellä tutkimuksella on kohdentaa varoja sinne missä niitä tarvitaan.

Lapsiperheiden edustaja yleisöstä totesi tällaisen kohun hyvänä puolena sen, että se saa ihmiset liikkeelle.

-On tärkeää, että lapsille tulee sellainen olo, että kaupunki arvostaa hänen asuinalueitaan. Kaupungin tehtävä on tällaisessa hetkessä osoittaa se arvostus tällaisille alueille. Eli pidetään luistinkentät myös Martinniemiessä priimakunnossa, niin kuin ne ovat Oulussakin ja myös kylällä. Tällaiset perusasiat pitäisi pitää jämäptisti kunnossa. Ulkokentillä luistelu on halpa liikuntamuoto. Osoitetaan nuorille ja lapsille, että Martinniemi on hyvä paikka asua ja aluetta kannattaa pitää kunnossa.

Mika Seppänen yleisöstä kertoi asuneensa noin vuoden Martinniemiessä. Hän yllättyi tutkimustuloksesta ja asukkaana hänellä on kokemusperäisesti erilaista tietoa. Hän muistutti myös, että elintason nousun tuoma onnellisuuden tunne on vähentynyt jo 80-luvulla.

Seppänen kertoi, että joulukuussa on perustettu Onganranta-Vahtolanlahti ry, ympäristön vaalimista varten perustettu yhdistys. "Iso osa marittilaisuutta on se, että pidetään paikat kunnossa ja pöpeliköt aisoissa."

Ville Holopainen ja Mika Seppänen ovat keskustelleet puhelimesta mahdollisesta Martinniemen strategiasta: - yhdistysten ja aktiivisten ihmisten kautta - ja MartinRenkaan kautta – ryhdytään tekemään tästä paikasta parempaa. Taloudellisella puolella ei niin merkitystä, koska tutkimuksessakin sanotaan, että myöskin työssäkäyvät ihmiset kokevat onnettomuutta, yhtäläillä kuin työttömät. Lyhtyjien rikkomisjuttu herätti joulun aikaan monia: nuokkari on tärkeä juttu, se pitää saada. MartinRenkaan kautta porukka kasaan, pystytään tekemään tästä semmoinen paikka mitä me halutaan, Mika Seppänen kannusti osallistujia ja muistutti, että ihmisen mieli kuitenkin korreloi ympäristöönsä ja sen tuomiin mahdollisuuksiin.

Anna-Liisa Vuononvirta kyseli miten partiotoiminta voi nyt Martinniemiessä? Hän kannusti partiotoiminnan herättelemiseen.

Vesa Raappanan mukaan nuorisotilat tarvitaan. - Nyt odotetaan, että kaupunki toimii.

Miten koulun tiloja tarjotaan nuorille varsinaisen kouluajan ulkopuolella?

Koulun rehtori Sirkku Pennanen: "Martinniemiessä on paljon yhteisöllisyyttä ja paljon yhdessä tekemisen iloa ja avuntarjouksia. Muutama vuosi sitten nuorten sotkeminen havahdutti, yhteistyöllä asiaan puututtiin. Ennen kuin Oulun strategia velvoitti poikkitoiminnalliseen yhteistyöhön, Martinniemiessä jo aloitettiin sellaista."

-Nyt toivotaan, että vanhempia tulee mukaan järjestämään nuorisoiltoja. TähtiMartti-iltoja koulun omat opettajat ovat järjestäneet yläkouluun lähteille. Vanhemmat järjestävät tiistai-iltaisain kerhoja omien lastensa ikäisille lapsille. Nyt aloitetaan yhteistyö kirjaston kanssa ja Martinniemen olohuone leviää sinne.

-Vanhempainiltoihin on täällä Martinniemiessä hyvin osallistujia, toisin kuin useilla muilla alueilla. Isät, papat ja lapset –ilta tavoittanut jopa yli 100 henkilöä.

-Kyläyhdistykset ja vanhemmat tekevät hyvää yhteistyötä ja yhteistyön tekemiseen on suuri halu.

Pennasen mukaan nuorisotilaa mietitään nyt. "Tämä raportti kertoo, että vaarana on eriarvoistua vielä enemmän. Nuoret tarvitsevat paikan, ihan kaupungin taholta, ei talkootyönä."

Pirjo Koretin mukaan tutkimuksessa nostettiin äärettömän tärkeitä asioita: myönteisen roolimallin vahvistaminen, arvot, asenteet, tottumukset ja tavat. "Jos näitä ei ole niin asiat ovat todella huonosti. Jos puhutaan arvoista ja asenteista, niin niitä on hankalampi lähteä muuttamaan kuin vaikkapa nuorisotalon hakemista tai luistelukentän auraamista. Arvomaailmaan vaikuttaminen on todella haastavaa, mutta täällä on juurikin niitä vahvistavia tekijöitä, mitä ei tuossa raportissa selkeästi tule esille."

Vesa Puurosen mukaan tutkimuksella on varmasti sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia. Siitä huolimatta, että yhteisöllisyyttä ja sosiaalista pääomaa Martinniemiessä on paljon, niin ”ilmeisesti täällä on ainakin jonkun verran, jos nyt ajattelee näillä huono-osaisuusmittareilla ja tulotasomittareilla ja niin pois päin, niin sellaista väestöä jonka asiat eivät niin ylettömän hyvin ole, sellaisia perheitä myös joissa on kaikenlaista ongelmaa, varallisuuseroista johtuen, toimeentuloasiakkuudesta johtuen tai tukiasiakkuudesta johtuen.”

Puurosen mukaan on edellytyksiä sille, että pystytään luomaan parempia olosuhteita ja parempaa tulevaisuutta tälle alueelle, mutta hänestä on tärkeää se, millä tavalla asukkaiden ääntä täällä kuunnellaan. ”Millä tavalla näitten asukasiltojen lisäksi sitä osallisuutta tai mahdollisuutta vaikuttaa on?” Puuronen kertoi kotiseudullaan Rovaniemellä käytössä olevasta aluelautakuntamallista, jolla on oikeasti myös taloudellisia resursseja. ”Sen lisäksi että on hyvä tahto ja sosiaalista pääomaa, pitäisi olla lisäksi sellaisia poliittisia ja yhteiskunnallisia rakenteita, jotka mahdollistavat sen, että ihmiset voivat oikeasti vaikuttaa näihin asioihin ja tämä aluelautakunta-asia on yksi sellainen, jolla voidaan siihen asiaan vaikuttaa.” Se edellyttää sitä -jotta asukkaat voisivat oikeasti vaikuttaa – että sillä pitää olla oikeasti taloudellista päätäntävaltaa. ”Täytyy allokoida sinne resursseja, jotta ne asukkaat voisivat itse päättää siitä, miten resurssit voidaan parhaalla tavalla käyttää ja järjestää ne palvelut mitä te täällä tarvitsette.” ” En tiedä miten Oulussa tähän suhtaudutaan, mutta Ouluun on liittynyt paljon näitä naapurikuntia ja siitä on eri alueilla tullut erilaisia ongelmia. Olen seurannut mm. Ylikiimingin osalta käytyä keskustelua ja Haukiputaan lukioon liittyvää ja kouluverkkoon liittyvää keskustelua.”

Puurosen mukaan on hyvä, että kaupunki kiinnittää huomiota -tämä tutkimus siinä ehkä auttaa - mutta pitäisi luoda myös oikeasti rakenteita, joiden puitteissa ihmiset voivat oikeasti vaikuttaa.

Ville Holopaisen mukaan strategiatyötä ja voimiemme yhdistämistä alueella tarvitaan.

Pekka Vuononvirta muistutti, että Martinniemeä ei voi verrata esimerkiksi joihinkin Helsingin huono-osaisiin lähiöihin. Hänen mukaan paras toimintatapa olisi tehdä konkreettinen esitys, mitä kannattaisi tehdä, jotta alueesta saataisiin parempi. Eli martinniemeläisten oma näkökulma siihen mitä pitäisi tehdä ja se viesti valtuustoon. Konkretiaa tarvitaan, ei onnellisuuden pohdiskelua, jonka mittaaminen on vaikeaa. Tullaan tavallaan Martinniemi-strategia-ajatukseen, jossa voi olla laajoja asioita, mutta myös lyhyemmän aikavälin tavoitteita ja mahdollisesti joitain helppojakin toimenpiteitä, joita voidaan järjestää aika pian.

Yleisöstä tuotiin esille kaksi laajaa tutkimusta liitoskunnista, Turun yliopistossa tehty toinen ja toinen Itä-Suomen yliopistossa. ”Näissä lopputulos on suurinpiirtein se, että liitoskunnissa on lieviä synenergiaetuja hallinnossa tullut, mutta todellisia säästöjä ei ole näkynyt. Mikä näissä kahdessa muussa tutkimuksessa on tullut selville, on että nämä liitettävät alueet, ne on joutuneet, monissa tapauksissa- Oulu on yksi esimerkki - keskuksesta peräisin olevien valtuutettujen ja virkamiesten jyräämäksi. Reuna-alueiden ääntä ei saada kuuluviin. ”

Rauma-Repolan lopettamisen jälkeen luultiin, että kylä kuihtuu täysin, mutta näin ei ole käynyt. Ei ole slummiä. On hyvinvoivia Oulussa töissä käyviä nuoria ihmisiä. Se osoittaa kylän elinvoiman. Täytyy ihmetellä, miten tuollaiseen johtopäätökseen on päästy huono-osaisuudesta. Nämä kaksi muuta tutkimusta peilaa samaa asiaa.

Pirjo Sirviö kommentoi aluelautakunta-asiaa: hän kertoi täällä Oulussa aloittaneensa aluelautakunnassa -90 Pateniemi-Rajakylä –alueella, ”ja se aluelautakunta haudattiin siinä vaiheessa, kun huomattiin että sillä on vähän liikaa valtaa ja se ei sopinut sen ajan ajatteluun, ja se siis lakkautettiin täällä Oulussa. Hyvä jos te olette siellä Rovaniemellä saaneet sen pidettyä.” Sirviön mukaan nyt asioihin voi vaikuttaa niin, että lähtee liikkeelle, osallistuu kyläkokouksiin ja alueellisiin tilaisuuksiin ja tuo esille näkemyksensä ja sitten myös

äänestää vaaleissa. Hän uskoo, että voima vaikuttamiseen tulee alueelta, kun ihmiset yhdessä miettivät keinoja ja ratkaisuja.

Yleisöstä kommentoitiin: ”olen seurannut kauan eikä kaupungin rahatilanne tule koskaan paremmaksi. Lähidemokratiaa on edistetty 80-luvulta saakka ja välillä paremmin ja välillä huonommin, mutta ei siitä vaikuttamisesta oikeasti koskaan tehokasta tule.”

Toinen kommentti toi asiaan kansainvälistä perspektiiviä: Saksassa on alueelliset raadit. ”Aina pelätään, että jos alueilla on raadit, niin se ottaa jotain keskukselta pois, mutta se ei pidä paikkaansa. Yhtenäisyys kasvaa paremmin, kun kaikilla on tasavertaisia mahdollisuuksia.”

Terttu Kuusela, Haukiputaan kirkonkylän asukasyhdistyksen sihteeri, kertoi ihailevansa Martinniemen aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä ja sitä, että täällä saadaan niin paljon aikaiseksi. Maakinen Martinniemi ja oma aluelehti ovat hienoja. Historia ja yhdistystoiminta on ollut maineikasta ja voimakasta. Tapaturmavakuutus oli täällä jo 20-luvulla. Nykyistä lähidemokratiamallia hän sanoo ihan naurettavaksi pelleilyksi: ”se on ihan näin niin kuin Vesa sanoo, että se pitäisi olla tällaiset aluelautakunnat joilla on rahaa, mutta Oulun kaupunkilaiset on ilmeisesti silloin 80-luvulla Pateniemessä, siinä aluelautakunnassa, kohdanneet joitain hirveää. Poliittiset puolueet Oulussa eivät halua aluelautakuntia, se on ihan selvä asia. Sitä asiaa pitäisi varmaan meidän asukasyhdistysten ruveta ajamaan. Täällä on käytetty tosi hyviä puheenvuoroja ja tämä nuorisotoiminta on minustakin tärkeää, täällä pitäisi olla nuorisotila.”

Alueen kouluilla aikaisemmin työskennellyt koulupsykologi toi esille epäkohtia mm. kuraattorien, psykiatristen sairaanhoitajien, koulupsykologien ja terveydenhoitajien työskentelytiloihin liittyen. Tiloja suunnitellessa pitäisi ottaa huomioon myös siellä työskentelevä oppilashuoltohenkilöstö. Nuorten pahoinvointia hän oli kohdannut työssään: ”Täältä kivasta kylästä kun ne onnellisina lähtee sinne yläasteelle, niin kaikilla näillä Haukiputaan yläasteilla missä minä työskentelin, perjantaipäivät minä kirjoitin näille nuorille lähetteitä mielenterveystoimistoihin ja suoraan psykiatriselle osastolle. Oli niin valtavasti huonovointisuutta näiden nuorten kohdalla, jotka lähtevät siitä ala-asteen turvallisesta maailmasta.” ”Rehtorin ja professorin puheenvuorot olivat hyviä, mutta en ollenkaan tykkää tästä hymistelevästä Oulun kaupungin edustajien meiningistä, joissa ikään kuin tämä tutkimuskin pannaan roskakoriin - johon pitäisi todella pysähtyä -niin kuin täällä jo sanottiin: mitä se tarkoittaa? Mitä täällä pitäisi käytännön tasolla tehdä? Minusta tämä on pöyristyttävää.”

-En tiedä oliko se paremmin Haukiputaan kunnan aikana, ei tämä ainakaan mitään suurta harppausta parempaan ole mennyt. Nuorten hyvinvointi ei tule esille tässä tutkimuksessa: se on tosi onnetonta ja täällä tarvitsisi olla paljon paljon enemmän suorja kanavia, jotta nuoret pääsisivät hoidon piiriin. Ja että niillä henkilöillä, jotka tekevät työtä olisi asianmukaiset, kunnolla suunnitellut työtilat. Tämä pitää ottaa huomioon kouluja suunniteltaessa.

Pirjo Sirviö: - Olen täysin erimieltä siitä, että täällä olisi hymistely, eikä olisi huomioitu näitä. Tämän tutkimuksen osalta tullaan varmasti puuttumaan kaikkiin niihin mitä epäkohtia tässä on tullut. Sen lupaan. Se puute tässä tutkimuksessa on – niin kuin totesit – että nuoria ei ole huomioitu ollenkaan. Tämä on kaupunkisuunnittelututkimus, joka lähtee mm. siitä, että maa- ja asuntopolitiikalla pitää pystyä ennaltaehkäisemään tällaisia asioita, ja juuri niin kuin totesit, kaavoitus on siinä se yksi ja sitten aluesuunnittelu. Hyvinvointilautakunnalle tulee menemään nämä viestit minun kauttani.

Pirjo Koret: - Kommentoin tuota rakentamista: on tietoisesti lähdetty miettimään mihin rahoja käytetään. Olemme saaneet pohjoiselle alueelle kuraattorin virkoja lisää tänä aikana kun minä olen tietoinen näistä asioista, ja lisäksi mietimme toimintamalleja yhdessä kuraattorien ja psykologien kanssa, ja he jalkautuvat

myös sinne tunneille. On totta, että joihinkin tilanteisiin tarvitsemme niitä tiloja, mutta toimintamallit myöskin muuttuvat sen mukaan, että ammatti-ihmiset ovat siellä oppilaiden käytettävissä hyvin matalalla kynnyksellä ja siihen kohtaamiseen ollaan nimenomaan kiinnitetty huomiota niin täällä yksikössä kuin monessa muussakin koulussa.

Mika Huusko Kellosta totesi vanhenevan väestön muuttavan palvelujen takia kirkonkylälle. Hän kommentoi myös tilaisuuksiin osallistumista: ”pitää tehdä tilaisuuksiin osallistuminen helpoksi ja ottaa myös digitaaliset työkalut käyttöön ja kynnystä osallistua pitää madaltaa.” Kellossa on tehty nuorisotoimen kanssa yhteistyötä asukastuvalla: nuorisotoimi pitää nuorisoiiloja asukastuvalla. Yleensä kysymys on tilaongelmasta, mutta se ei maksa maltaita.

Yleisössä tuumattiin myös, että ”tänne kokoontuneet ovat varmaankin hyväosaisia, eikä huono-osaisuutta kokevat ole tänne tulleet.” ”Martinniemen historiaa on ollut mielenkiintoista kuunnella, mutta ei sellaiset ajat tule koskaan palaamaan. Se on mennyttä.”

”Martinniemi-strategiaa on varmasti kiva tehdä, mutta siinä on tietenkin se vaara, että se jää harvojen ihmisten harteille, ja siitä tulee sitten suppea helposti sitä kautta. Toivoisin, että saadaan konkreettisia vastauksia siihen, että mitä me voidaan tehdä, mitä me voidaan tehdä, että saadaan tänne se nuorisotalo tai että luistelukenttää kunnostetaan säännöllisesti. Kaupungilla on kaikelle standardit: paljonko pitää olla tietyn ikäisiä nuoria, että tänne tulee nuorisotila? Samoin jos luistelukentän kunnostustaso on joku 3, ja tänne tullaan sitten viimeisenä, kun ehditään, niin mitä me voidaan tehdä sille? Täällä on kuitenkin hyvin paljon lapsia ja nuoria, jotka sitä käyttää, enkä tällä asukasohjalla näkisi sitä tarpeelliseksi, että me ollaan tasolla 3: että täällä ei olisi muka tarpeeksi käyttäjiä. Osaako joku antaa vastauksia mistä nämä standardit löytyvät?”

”Rauma-Repola hoiti koko kylän vauvasta vaariin, myös nuoret. Nyt tarvitaan myös asian osaavat nuorisohjaajat, joilla on säännölliset ajat, jolloin he kokoontuvat. Martinniemessä toimii erä- ja kalakerho ja heillä on koko ajan ollut mukana toiminnassa nuorten mukaan saaminen.”

”Martinniemessä on toimijoita ja tapahtumia. Neljä isoa tapahtumaa vuodessa, joissa pari tuhatta käyntiä. Kotikoulutoimikunnat toimivat oikein hyvin, mutta meillä ei ole rahaa. Rauma-Repolalta tuli ennen se raha, mutta kyllä Martinniemi kärsi jo Haukiputaan aikana, mutta nyt on vielä huonommin. Meillä on ihana luonto, mutta tie pitäisi aurata rantaan ja parkkipaikka. Kyläyhdistys on hakenut kohdeavustusta tähän auraukseen. Kyläyhdistyksen kokouksessa mietittiin nuorisotilaa ja paikkaa sille. Ja jos ei se voi olla koululla niin entisen päiväkodin tila olisi erittäin hyvä tila nuorisotilaksi ja vaikka kyläyhdistyksellekin, jos olisi rahaa. Vuokrattavia tiloja varmasti olisi. Miten näihin voidaan vaikuttaa? ”

Sirkku Pennanen: - Vastaan tähän nuorisotila koululle -asiaan: Kellon mallia kokeilimme muutama vuosi sitten, varasin perjantai-illat koululta nuorisotoimelle koko syyslukukauden ajan, mutta se ei vetänyt. Oliko liian koulumainen, kävijöitä oli 5-6. Koulua voidaan tilana miettiä ehdottomasti, mutta näkisin että nuorisolle oma paikka – ja tässä tuli hyviä paikkoja esille -voisi olla järkevä. Oulu on tuonut hyviä juttuja, Haukiputaan aikana ei viimeisinä vuosina ollut ollenkaan koulukuraattorien ja –psykologien palveluja 1-6 luokkalaisten kouluilla. Oppilasmäärä on Martinniemessä ollut pitkään 30 oppilasta per luokka, Oulun aikana tähän on saatu lisää resurssia ja suuria luokkia on purettu, enää kaksi 30 oppilaan luokkaa. Postinumerolla 90850 on valtion avuissa löytynyt ne kriteerit, että me ollaan saatu useana vuonna valtion apua ryhmäkoon pienentämiseen, eli nyt me saatiin viimeksi tämä kun meillä omat tilat loppuu tässä ja

valtion avuilla on saatu päiväkodilta lisätilaa. En tiedä miten on ensi vuonna. Toivon, että lähdetään yhdessä miettimään sitä nuorisotila-asiaa. Olemme nyt anomassa yhteisötoiminnan rahaa Yökyöpeli-tapahtumaan nuorille. Graffititaidopastusta nuorille: nuoret saavat maalata kaukalon reunat. Kutsutaan muutamia guruja paikalle, jotka osaavat opettaa tätä taidelajia. Tästä vuosittainen tapahtuma nuorille. Ja siivoamaan koulun ympäristöä. Aina kun alakoululaiset siivoavat keväällä koulun pihan niin kesäkuun 1. päivänä se on entistä kauheamman näköinen. Nuorisolla on hirveä tarve tulla nähdyksi ja kuulluksi. Nuorisolla on oikeasti pahoinvointia. Nuorilla ei ole paikkaa.

Vesa Puuronen: -ei ole kysymys siitä, että täällä ei olisi hyviä ideoita, tarpeita ja näkemyksiä siitä, miten tätä aluetta pitäisi kehittää ja täällä tuntui olevan aktiivisia ihmisiäkin. Kysymys on siitä, että pitäisi olla joku rakenne, jonka puitteissa te saisitte tämän oman aktiivisuutenne ja tietämyksenne, yhteistoimintahalunne kanavoitua, ja niin hyviä kuin tällaiset osallistuvan budjetoinnin menetelmät voivatkin olla tai jotkut muut osallistuvan kyläfoorumit, kyläkokoukset tai muut, niin niillä ei kuitenkaan ole mitään varsinaista päätäntävaltaa: ei ole omaa varsinaista budjettia, jonka puitteissa ne voivat toimia ja sen takia minusta se aluelautakuntamalli voisi olla tällainen jota voisi vaikka – jos Oulu ei mitään muuta halua – niin voisihan se vaikka kokeilla täällä Martinniemessä. Jos kerran olette sen 80-luvulla lopettaneet, niin perustetaan Martinniemen aluelautakunta, ja katsotaan mitä sillä sitten saa aikaiseksi. Tämä tutkimus tulee varmaankin nousemaan esille uudestaan, kun lopullinen raportti myöhemmin julkaistaan. Meiltä yliopistolla voisi suhteellisen pienellä panostuksella tilata tutkimuksen, jossa me osoitettaisiin, että asiat ei suinkaan ole niin kuin miltä ne Turusta käsin näyttää. Kävisimme oikeasti kysymässä ihmisiltä, että mitä mieltä te oikeasti olette näistä asioista. Tällaisen tarjouksen voin esittää.

Pirjo Sirviö: vien asiaa eteenpäin.

Yleisöpuheenvuorossa otettiin esille tutkimuksen näkökulma vanhempien koulupudokkuuteen, vanhempien työttömyys ja toimeentulokiasiakkuuksiin. Näiden yhteys vanhemmuuden ongelmiin ja mitä mahdollisuuksia Martinniemessä on löytää tällaiset perheet?

Pasi Haapakangas, asemakylän yhdistyksen puheenjohtaja: - Täällä on oltu aivan yksimielisiä: ympäristö ja myös liikkumismahdollisuudet vaikuttavat täällä meidän hyvin- tai pahoinvointiin. Oulun aikana on tapahtunut taantumista täällä ja haluan päättäjille viestittää, että se on meidän tärkein ja kaikista edullisin mahdollisuus vaikuttaa tähän hyvinvointiin ja onnellisuuteen on hyödyntää näitä mahdollisuuksia mitä liikkumisen suhteen erityisesti ja virkistyskäytön ja harrastusmahdollisuuksien suhteen täällä on, mm. veneily kesällä. Latuja ei ole merireiteillä. Talviliikkumiseen reitistöjä olisi mahdollista kehittää, ja se voisi lisätä myös yhteisöllisyyttä eri alueitten kesken. Valtavan potentiaaliset mahdollisuudet ihan vähäisillä panostuksilla saada hyvinvointia ja onnellisuutta aikaiseksi ja siinä on taannuttu.

Pirjo Koret: liikuntapalveluiden asiaan en pysty vastaamaan, mutta olen ollut keskusteluissa mukana jokisuistoon vedettävästä ladusta ja siinä tulee se turvallisuusnäkökulma. Talvet ovat tänä päivänä aika erilaisia. Kaupunki ei oikein voi taata turvallisuutta.

-Koulupudokkuus on haasteellinen asia löytää ratkaisu. Liittyy hyvin varhaisessa vaiheessa lapsen motivaatioon käydä koulua. Vaihtoehtoja pitäisi yrittää löytää: onko se lukio, mikä on se ammattipolku ja opinto-ohjaajien rooli on tässä tärkeä. Mutta kyllä se, että nuoret tänä päivänä pääsee tutustumaan

työelämään: se lähtee ihan siitä, että nuorille mahdollistuu kesätyöpaikka. Kaupungilla on tarjota kesätyöseteleitä, mutta onko meillä niitä työpaikkoja. Kesätyöpaikkojen kautta voi löytyä se mikä on oma juttu. Tätäkin asiaa työstetään, mutta ei ole helppo ratkaistava asia, mutta hyvin keskeinen.

Yleisöpuheenvuoro lähidemokratiasta, osallistumisesta ja osallisuudesta: - Haastaisin kaupungin virkamiehiä ja päättäjiä tämän tutkimuksen kauttakkin kiinnittämään huomiota siihen, että ketä ne ovat ne onnettomat ja tyytymättömät, kenen ääni ei kuulu, ketkä ei tule tänne kertomaan mielipiteitään. Kyllä meidän pitää erityisesti ottaa fokus sinne, että on syrjäytyneitä ihmisiä, yksinäisiä vanhuksia, on mielenterveyskuntoutujia, on päihdeongelmaisia ja kaupungin palvelujärjestelmääkin kehittää siihen suuntaan, että kun puhutaan kansalaisten osallistumisesta ja kyläläisten osallisuudesta voidaan järjestää monenlaisia foorumeita, mutta kuka kuuntelee? On myöskin tehty tutkimuksia ja ihan hyvällä menestyksellä järjestetty palveluja sillä tavalla, että saadaan sosiaalityönkäyttäjät osalliseksi mukaan suunnittelemaan palveluja, on otettu mielenterveyskuntoutujia mukaan ja he pystyvät itse sanomaan miksi ovat tyytymättömiä ja miten palveluita pitäisi kehittää. Vaikea kysymys on se, että miten se kenen ääni ei kuulu, saadaan mukaan. Martinniemiessäkin onnellisuusprosentti korkeammaksi kun saadaan sieltä niitä ihmisiä mukaan, ja palvelut sellaisiksi, että ne on saavutettavissa. Tänne Martinniemeen voidaan tuoda jotain, mutta osa palveluista on kirkonkylällä ja osa Oulussa, pääseekö ne ihmiset täältä. Olen itse mennyt linja-autolla nro 20 muutaman kerran terveyskeskukseen ja vaikka olen paikallinen niin jouduin miettimään mistä lähdän kävelemään terveyskeskukseen ja harhaiduinkin matkalla. Tyytymättömyyttä tulee niiltä jotka käyttävät julkista liikennettä: jos on oma auto on ihan kiva hurauttaa sillä Jatuliin, mutta jos täältä lähtee se kahdeksankymppinen bussilla ja joutuu kävelemään kilometrin... Voisiko kaupunki miettiä näitä kyytejä, miten täältä Martinnimestä pääsee huonokuntoiset liikkumaan? Sillä tavalla tasoitettaisiin eriarvoisuutta, niissä kaupunginosissa joissa ei ole palvelut lähellä voisi järjestää kuljetuspalveluja.

Martinniemiessä tarvittaisiin citybussilinja/Onni-liikenne, jolla pääsisi Jatulin parkkipaikalle asti. Onni-liikenne toimiiikin jo joinakin päivinä.

Haukiputaan alueella kutsuliikennepalvelu, joka toimii syöttöliikenteenä reittilinjoille, voisi hyvin toimia.

Kirjastolla myös digitalkkari joka voi opastaa.

Pirjo Sirviö: kirjannut keskustelua ylös ja vie asioita eteenpäin, uskon osallistuvaan budjetointiin, ja voisihan siitä aluelautakunnasta tehdä valtuustoaloitteen ja katsoa miten poliittiset puolueet suhtautuvat

Pirjo Koret: Martinniemen aluetta käytetty hyvin usein esimerkkinä nimenomaan siitä, että yksistään kuntatoimijat eivät pysty tällaista toimintaa järjestämään, vaan siihen tarvitaan aktiivisia ihmisiä, kuntalaisia.

